

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemam velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld 40 kr.

V administraciji prejemam velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.
V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserte) vsprejema upravnništvo in ekspeditija v „Katol. Tiskarni“ Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Slemenških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Vredništva telefon-štev. 74.

Štev. 123.

V Ljubljani, v četrtek 2. junija 1898.

Letnik XXVI.

Vabilo na naročbo.

S 1. junijem pričenja se nova naročba, na katero uljudno vabimo p. n. občinstvo.

„SLOVENEK“

velja za ljubljanske naročnike v administraciji:

Vse leto 12 gld. | Četrt leta 3 gld.

Pol leta 6 „ | Jeden mesec 1 „

Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. na mesec.

Po pošti velja predplačan:

Vse leto 15 gld. | Četrt leta 4 gl. — kr.

Pol leta 8 „ | Jeden mesec 1 „ 40 „

Upravnništvo „Slovenca“.

Državni zbor.

Dunaj, 1. junija.

Po dolgem odmoru in počitku »mučnega dela« sošel se je danes zopet državni zbor, da si ubija glave ob nemški obstrukciji in nagajivosti. Vlada nadaljuje »politiko potrpežljivosti«, opazuje in čaka, kedaj parlament uniči sam sebe, pokoplje ustavo ter opraviči nadaljne vladne korake na podlagi § 14. drž. tem. zakona. Avstrijski in vnani listi že naravnost pišejo, da se je vlada sprijaznila z začasnim absolutizmom, ker si s parlamentom ne more pomagati. Nemci so se zagrizli v svojo idejo, da se morata vlada in večina udati njihovim zahtevam ter jim zagotoviti hegemonijo, prvenstvo, odločujočo besedo v državi. Ako ne, — potem naj gre vse v kosce, kakor je naglašal Iro, kakor zatrjujejo zastopniki nemškega ljudstva. Da, žalostno je za vso državo, da je Nemce zaslepila strast, ki jih sili in tira v brezupen, a tudi, tako vsaj upamo, brezvspešen boj. Vspeh bode le ta, da se še bolj utrdi in ukorenini sovražstvo med narodi, in da se še za nekaj let Mažari okoriščujejo na troške Avstrije.

Kakor kaže današnja debata, splaval je po vodi zadnji up, da se pomirijo in streznijo duhovi. Nemci so poskrbeli za novo netivo, za nov povod svoji obstrukciji. Kakor nalašč, ako ne namenoma, so se vršili znani izgredi v Gradcu; kakor »slučajno« je bil grof Gleispach imenovan predsednikom graškega nadsodišča. Nemci so z obema rokama zgrabili za to priliko ter jo danes postavili na dnevni red.

Dr. Hofmann, Hohenburger in tovariši so danes z nujnim predlogom zahtevali, naj vlada takoj odgovori, zakaj je grofa Gleispacha poslala v Gradec, zakaj razpustila mestni zastop graški in kedaj premesti bosenski polk iz »nemškega« Gradca.

Dr. Hofmann je patetično tožil, da so Nemci v nevarnosti na svojih tleh, da jih vlada z namenom zatira in prezira. Konečno zahteva, naj zbornica vsprejme nujnost predloga, o katerem naj se takoj razpravlja. Ta zahteva je naravnost predrzna, ako ne smešna.

Na dnevnem redu je jezikovna debata. Ker pa morajo Nemci slišati marsikatero trpko in grenko, zato naj se ta debata pretrga ali konča in zbornica naj rešeta vprašanje, zakaj ni vlada vprašala Wolfa in druge, koga naj imenuje predsednikom nadsodišča v Gradcu, in zakaj je mestne koristi graške vzela v svojo upravo.

Dobro mu je odgovoril češki poslanec dr. Engel, ki je v imenu svojih tovarišev odločno ugovarjal, da bi manjšina ukazovala večini ter narokavala dnevni red.

Mej tem govorom sta po svoji navadi kričala Schönerer in Wolf, podpirali so nju mnogi slavni kričači od Hohenburgerja doli do Glucknerja.

S tem, da je dr. Engel ugovarjal nujnosti predloga, je odpadlo glasovanje, graška aféra je padla v vodo in pričela, oziroma nadaljevala se je jezikovna debata.

Prvi je govoril zopet graški profesor dr. Hofmann, a ne o jezikovnem vprašanju, temveč o

graških dogodkih. — Poslušali so ga le ožji so-mišljeniki.

Okolu 2. ure je pričel govoriti mladočeški poslanec dr. Fort, ki je v izbornem govoru med glasnimi ugovori nemške opozicije bičal in šibal nemški centralizem in nemško vladno-željnost.

Za njim je danes govoril še dr. Goetz, katerega pa razven stenografov ni nihče poslušal.

Časniški in koledarski kolek.

Že več let so razni poslanci ponavljali resolucije in predloge, da vlada opusti časniški in koledarski kolek, ki je donasal državi na leto okroglo 2½ milijona. Vsi predlagatelji so naglašali, da je ta kolek zastarela davščina, ki se več ne strinja s sedanjimi soc. političnimi nazori. Razširjeni, veliki časniki pač morejo utrpeti ta davek, nikakor pa ne manjši listi, ki imajo neznatno število naročnikov. — Še občutljivejši je koledarski kolek, ker podražuje za priprosto ljudstvo najpripravnejše in večkrat jedino berilo. Poleg tega pa pobiranje koleka od vnanih listov napravljajo mnogo sitnostij, ki gotovo niso v pravem razmerju z dohodki. Zakon naj bi stopil v veljavo s 1. januarjem 1899.

Dalje je vlada predložila načrt zakona o

državnem davku od sladkorja.

Vladno motivno poročilo pravi: Vlada hoče prej ko mogoče uveljaviti zakon glede uravnave plač državnim uradnikom in služabnikom. (Kakor poročajo današnji listi, stopi uravnava uradniških plač s 1. avgustom t. l. v veljavo.)

Troški za uradniške plače se bodo zvišali najmanj za 11½ milijona in za služabnike za 3½, skupaj torej za 15 milijonov. Ker pa je danes vlada predložila tudi načrta zakonov, da se opustita mitnina na državnih cestah, ki donasa jeden milijon, in časnikarski ter koledarski kolek, ki donasata 2½ milijona, odpade torej državi 3½ milijona dohodkov. Da torej vlada dobi potrebno pokritje za uradniške plače in označeni odpadek, kar znaša skupaj 18½ milijona, hoče vpeljati nov

LISTEK.

O čebelnjaku.

Spisal Ivan Grádár. = Mr. Cauler

(Konec.)

VIII.

To čudovito zgodbo mi je pripovedoval moj prijatelj Marko. Umolknil je za nekaj časa in si zapalil smodko. Bilo je že pozno v noč in krčmarica je dremala za pečjo.

»A ti pretiravaš... Jaz si ne morem misliti, kako bi mogel samo zaradi čebelnjaka —«

»No?«

»Skratka, jaz ne razumem vse te silne vznemirjenosti. Vzroki so premajhni in posledice prevelike.«

Marko je skomizgnil z rameni, zatisnil oči in se naslonil komodno na stolicu.

»Kakor hočeš... Jaz nisem pridal ničesar svojega; konstatiral sem dejstvo brez vsacih opo-

menj... In dovoli, — jaz mislim o tej stvari drugače kakor ti... Razloži mi najprvo, kaj je »malenkost«; ta pojem je vendar čisto relatičen in ima glede na tvoje razmere in na tvoje mišljenje povsem drug pomen, kakor pa recimo glede na penzioniranega učitelja Mrvo... Misli si namesto čebelnjaka vse tisto, kar te veže na življenje, — kar ti je že od davna ljubo in drago in brez česar si svoje sreče sploh ne moreš predstavljati... Ali čemu to...? Jaz sem položil dogodek pred te, golo in jednostavno, brez vsacih okrasov... Razlagaš si ga lahko sam, kakor se ti najboljše zdi...«

Odkrnil je z mezincem pepel od smodke in si natočil vina.

»A kako je bilo s temi ljudmi?«

»Prav za prav ni imela stvar nikakega zunanjega zvršetka... Mrva je par mesecev potem umrl. Jaz ne trdim, da ga je umorila sama žalost, — naposled je bil že star in slab. A od tistega časa ni govoril z nikomur. Sedel je na

pragu in gledal v solnce. Posebno o lepih, jasnih večerih, kadar je bilo pokrito s škrlatom vse zahodno nebo. Takrat je ležala čudovita svetloba na njegovem obrazu, — kakor odsevajo sveče na mrličevih licih...«

In župan, — župan živi dalje, kakor živé drugi ljudje. Na večer se napije močnega vina, oči se mu zalijejo in s pestjo bije po mizi:

»A jaz mu ne dam niti trohice! Ne zdaj in nikoli ne!«

Okna je omrežil in zagrnil s trdnimi ruleti; ne spi pa nikdar sam v svoji sobi in po noči se časih dvigne v postelji in strmi z velikimi očmi v temo.

»Moje roke so prazne; jaz ga nimam, tvojega bogastva!«

»A to je v sanjah.«

V stolpu je udarilo polnoči, ko sva se vrnala proti domu. Noč je bila tiha in mrzla in zvezde so se lesketale visoko na nebu kakor ledeni kristali.

davek od sladkorja pri prodaji, in sicer 6 gld. od 100 klg. Ta novi davek se proračuna na 15 milijonov, s katerimi bi malone pokrila označeni primanjkljaj. Vlada se sklicuje na to, da ima Ogerska že jednak davek, poleg tega pa še znatne dohodke od piva in žganja; istotako imajo druge države ta davek. Tako znaša konsumni davek od sladkorja v Belgiji 21 gld. 60 kr. per 100 klg., na Nizozemskem 26 gld. 96 kr., na Francoskem 28 gld. 80 kr., v Italiji od sladkorja prve vrste celo 31 gld. 27 kr.

Že danes pa smemo trditi, da ti načrti ustavnim potom ne postanejo zakoni in bode torej vlada prisiljena pomagati si s § 14., kakor tudi glede začasnega proračuna za drugo polovico leta.

Politični pregled.

V Ljubljani, 2. junija.

Katoliška ljudska stranka in desnica.

Nebrojnokrat se je že po raznih listih naglašalo, da katoliška ljudska stranka ne bo več dolgo vztrajala v desnici, ker se njeni nazori ne strinjajo z nazori Mladočehov, s katerimi sede sedaj skupno v jedni parlamentarni skupini. Toda vkljub temu je stranka še vedno v parlamentarni desnici in najbrže tudi ostane, akoravno objavlja zopet sedaj neko Kathreinovi skupini bližje stoječe glasilo v svoji binkoštni številki članek, ki zagovarja izstop katoliške ljudske stranke iz večine poslanske zbornice in pravi: »Ker vidimo, da Nemci v tem narodnem boju ne moremo iti z Mladočehi, kakor tudi v zvezi z njimi ne moremo biti pravični (!) nemškemu narodu, zato odobravamo izstop katoliške ljudske stranke iz ožje zveze sedanje večine, da ima v obrambo in varstvo stališča narodne enakopravnosti popolno slobodno roko. Nikakor pa ne mislimo, to bodi povedano desnici in levici, prestopiti v nasproten liberalen tabor.« — Kar se tu govori o nevarnostih za ohranjenje narodne enakopravnosti v parlamentarni desnici, je pač povse neresnično, kajti v manifestu, ki ga je izdala desnica lansko leto, se pač dovolj jasno kaže, kako stališče hočejo zavzemati v narodnem vprašanju vse stranke desnice in toraj tudi Mladočehi.

Nov sladkorni davek. Kakor se je napovedovalo, predložil je finančni minister dr. Kaizl v včerajšnji seji poslanske zbornice mej drugim tudi načrt zakona, s katerim se uvaja nov davek na prodajo sladkorja in sladkornih izdelkov. Davek bo znašal 6 gld. od meterskega stota sladkorja, kakor tudi kanditov, čokolade in likerja, ki se izvozi iz Ogerske ali inozemlja, in sicer od prvih vrst tedaj, ako se uvaža v količini nad 100 kg, pri likerju pa že nad jeden liter. Zakon stopi v veljavo s 1. avgustom in se bodo isti dan v prometu nahajajoče količine sladkornih izdelkov, ako znašajo nad 10 kg, naknadno obdavčile. Čistega dohodka iz tega davka je izračunila vlada okroglo 15 milijonov gld. in se porabi ta svota v pokritje stroškov, ki bodo navstali vsled presnove uradniških plač. S tem precej nesimpatičnim davkom se poviša davek na konsum sladkorja od 13 na 19 gld., kar bo seveda zelo občutno posebno za nižje slojeve prebivalstva. Tako naivna, menimo, ni sedanja vlada, da bi upala rešiti to zadevo parlamentarnim potom. Načrtu bi gotovo ugovarjala velika večina pravih ljudskih zastopnikov, poleg tega pa tudi ni misliti, da bi mogla zbornica do naznačenega roka razpravljati o tej zadevi. Ustregla je vlada s tem le formalnosti, da bode potem to predlogo koncem julija tem ložje uveljavila naredbenim potom.

Časniški in koledarski kolek se odpravi, in sicer prvi s 1. januarjem leta 1899, drugi pa že v letošnji jeseni, tako da se bodo vsi koledarji za leto 1899 izdali lahko že nekolekovani. Tako je rekel včeraj finančni minister, ko je predložil poslanski zbornici nastopni zakonski načrt: § 1. Časniški in koledarski kolek se odpravita s 1. januarjem 1899. § 2. Za nerazprodane koledarje za leto 1898 v § 19. zakona z dne 6. septembra 1850 označeno povračilo kolekovine za sedaj odpade, pač pa za koledarje, ki se že letos dogotove za leto 1899, odpade vsaka kolekovina. V svojem utemeljevanju naglašal minister, da se je zahteva po odpravi tega zastarelega koleka ponavljala že opetovano in se v resnici več ne strinja s socialno-političnimi nazori nove zakonodaje. Časniški kolek tvori

breme, ki ga sicer lahko nosijo kapitalistična podjetja, mej tem, ko je morajo finančno slabše zvaliti na odjemalce tiskovin v podobi povišanih kupnih cen, vsled česar se ovira omika in razvoj takih podjetij, na drugi strani pa onemogočuje ubožnejemu ljudstvu, naročati si razne novine. Jednako je tudi s koledarji. Tudi ta zadeva se najbrže ne reši rednim parlamentarnim potom in bo vlada morala uporabiti tudi pri tem znani aparat. Sicer se pa tu ne gre za obliko, kako se reši ta zadeva, marveč le za pravi učinek. Seveda bi bilo častno za poslance, ako bi se mogli po dolgem času pobahati vsaj z jednim kulturnim činom.

Volitve v Belgiji. Minule dni so se vršile v Belgiji, kot smo omenili, volitve v poslansko zbornico. Minulo nedeljo so se završile tudi potrebne ožje volitve in tako je vspeh volitev sedaj znan na celi črti. Štiri stranke so si stale nasproti, namreč konservativci, liberalci, krščanski socialisti in socialni demokratje. Izvoljenih je, kakor znano, 112 katoličanov, 28 socialnih demokratov, 6 liberalcev in 6 radikalcev. Katoličani imajo torej večino 72 glasov. Stirinajst let se že zama trudijo razne protikatoliške stranke, da bi katoličanom iztrgale iz rok vodilno krmilo; posebno silno agitacijo pa so vprizarjali proti njim povodom letošnjih volitev. Res se jim je posrežilo, da so v nekaterih okrajih, kakor v vzhodnoflankskem okraju Saint Nicolas, vrgli dosedaj nepremagljivega katoliškega moža, toda v mnogo več okrajih pa je bila sreča na strani katoliških mož in so pogoreli mnogi dosednji socialistični in liberalni kolovodje. Tako so jo toraj vsi skupili. Sicer je pa največja budalost, da se liberalna klika, ki je v Belgiji že zdavna dogospodarila, in kateri ljudstvo najodločneje obrača hrbet, sploh še upa nastopiti v javnosti, ko vendar dobro ve, da ji ne bo nikjer mogoče prodreti. Še za to malo številce mandatov, kar si jih je s silo priborila, se mora zahvaliti socialnim demokratom.

Položaj v Španiji se v zadnjem času ni kdove kako spremenil. Z nastopom preosnovanega ministerskega kabineta se je poleglo vsaj navidezno velikansko nasprotje in se je javno mnenje nekako zadovoljilo z obstoječimi razmerami. O vojski se govori sedaj le bolj še v parlamentu, koder odgovarja vlada na razne interpelacije v tej zadevi. O pogajanju mej Španijo in Francijo glede odstopa Filipinov je postalo sedaj vse nekam tiho. Leon Castillo se je sicer po daljšem posvetovanju z zunanjim ministrom vojvodo Almodovar Rio podal že v Pariz, toda dosedaj še ni o tem ničesar znano. — Govori pa se poleg angleško-ameriške tudi o angleško-portugalski alijanci. Angleži so se namreč zadnji čas mnogo trudili, da bi na svojo stran pridobili Portugalce, toda kakor se sedaj poroča, so ti toliko značajni, da ne marajo »zveze volka z jagnjetom«, kakor jo sami imenujejo, ker vedo, da bi jim taka alijanca več škodila nego koristila. V Madridu so seveda tega odločnega koraka Portugalcev neizmerno veselili. — Vlada se sedaj mnogo peča z amnestijo filipinskih vstašev. Vršé se stroge preiskave, ker se hoče vlada natančno prepričati o krivdi posamnikov, jih potem pomilostiti in se s tem kolikor toliko prikupiti vstašem po naselbinah.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 2. junija.

(† **Župnik Fr. Ks. Barborič.**) Sinoči je po kratki bolezni vsled otrpnjenja pljuč umrl v Križankih v Ljubljani vpok. župnik Fr. Barborič. Pokojnik je bil rojen v Šempetru pri Novem mestu 26. jan. 1833 ter duhoven od leta 1856. Služboval je v celovski škofiji, od koder je prišel pred nekaj leti v Ljubljano, kjer je pri cerkvi nemškega viteškega reda opravljal službo božjo. Zadnji leti se je posebno veliko trudil za zgradbo katoliškega doma ter je bil tudi sedaj oskrbnik te hiše. Pogreb bo v petek popoldne ob 5. uri iz Križank na pokopališče sv. Krištofa. — Naj v miru počiva!

(**Imenovanje.**) Urednikom državnega zakonika v slovenskem prevodu je imenovan g. dr. Vidic, suplent na mariborski gimnaziji.

(**Osebnost.**) Gospod Jakob Menhart, kaplan pri Novi Štiti, je prestavljen kot mestni kapelan v Ptuj.

(**Interpelacija**) gledé občinskih volitev v trgu Vojniku so včeraj v drž. zboru predložili slov. poslanci vitez Berks in tovariši.

(**Voditelj**) bogoslovnega lista 1. številka je izšla v 2. izdaji. Kdor še želi list imeti, naj se oglasi.

(**Izlet pevskega zbora »Glasbene Matice«**) bo v nedeljo 19. t. m. v Zagorje na Savi. Zjutraj z mešancem odpotovanje; sprejem v Zagorji; maša s petjem v farni cerkvi; obed; popoldne po »Piramidskem dolu« v Prašnikarjeve toplice Izlake (Galleneck), tam prosta zabava. Zvečer zopet z mešancem povratek.

(**V Kamni gorici**) so osnovali izobraževalno bralno in pevsko društvo. Pravila je vlada že potrdila.

(**Iz Idrije**) se poroča, da je ondotni okrožni zdravstveni svet odločil svoto 10.000 gl. za zgradbo bolnice za nalezljive bolezni.

(**Shod jezikoslovcev.**) Na Dunaju so se zadnje dni zbrali jezikoslovci, vzlasti mnogo jih je došlo iz Nemčije. Mej drugimi je bil vsprejet predlog, vplivati pri naučnih upravah, da se uvede na nemških gimnazijah obvezni pouk francoskega in angleškega jezika.

(**Velik škandal.**) Podlistek pod tem naslovom naj toliko popravimo, da je o tej priliki »Sl. Narod« v neki številki pač omenil, da je bila tista govorica prazna. Radovedni smo še, ali bo to storil tudi »Delavec«, ki je, kakor sam pravi, iz »Sl. N.« prepisal in raznesel v dežel grdo obrekovanje o redovnicah. Kar se pa drugega tiče, moramo vzdržati vse, kar smo pisali. Častiti bralci so sami videli, da iz »Narodove« in »Delavčeve« notice ni govorila tenkovestnost sodnijskega kroničarja, kakor bi rad natvezel »Sl. Narod«, ampak s lažjo škandalom.

(**Utenil je**) v torek 31. maja ob 1/2 1 popoldne Emerih Dežman, desetleten deček, sin hišnega oskrbnika na Dolenjski cesti št. 17. Opoldne so šli otroci jagode brat in tudi Emerih bi rad šel, pa ga stariši niso pustili. Ko odkosi, se izmuzne na tihoma iz hiše in gre za otroki. Kliče jih, pa zaman. Nihče se mu ne odzove. Nato se sleče in se gre pod Rakovnikom kopat v ribnik. Voda je plitka, le po sredi je globlja struga. Deček prime za čoln in ga poriva po vodi. Kar zabrede v strugo, tal mu zmanjka, čoln potegne za seboj, da ga udari po čelu in ustih. Radi udarca brčkone izpusti čoln in v strugi — utone. V nedeljo je bil pri sv. birmi.

(**Ljudski shod v Št. Petru na Notranjskem**) priredi v nedeljo dne 5. junija t. l. »Slovensko katoliško delavsko društvo« iz Ljubljane ob 1/2 4. uri popoldne v »Narodni gostilni« (pri Korošču). Dnevni red: 1. Krščanski socializem in socialna demokracija. 2. Slovensko vseučilišče. 3. Razno-terosti. — K obilni udeležbi vabi najljubnejši odbor.

(**Z uradovanjem v Primorju**) se mora kmalo zasukati na bolje, ako ne lažejo vesti, da je sedanji ministerski predsednik pravičen, kremenit značaj in energičen mož. Poslanec Spinčič, ta istrski sokol, je na svoj poziv župnikom, županom in vsem javnim slovenskim in hrvaškim faktorjem v Primorju, da mu dpošljejo kar najbržeje resničnih dokazov o krivičnem uradovanju glede jezika od strani državnih oblasti v Primorju, dobil več sto s številkami podkrepljenih dokazov o svojih trditvah položenih v prvi interpelaciji na ministerskega predsednika. Sedaj je nemogoče, da bi grof Thun-Hohenstein molčal in bi ne porabil svoje avtoritete nasproti kršiteljem avstrijskih osnovnih zakonov v Primorju. In teh dokazov je ministerski predsednik potreboval, ne za se in svojo vero v resničnost Spinčičevih izjav, marveč za one, ki so te dokaze izzvali in ki se sedaj ne morejo niti najmanj pritožiti, ako pride čez nje, kar priti mora. Leto 1898 utegne biti še dupkom polno zanimivih dogodkov!

(**Vzglede slovenskim županom**) je dal vrli župan sežanski. Pred nekaterimi dnevi so izzivali ondi bivajoči lahonski vojaki slovenske sežanske fante z žalečim ital. popevanjem, ki bi bilo skoro povod hudi rabuki. Župan se je takoj obrnil do poveljništva dotičnega polka in izzivajoči so dobili po 30 dni — »vojašnice«. Tako naj bi postopali vsi slovenski župani nasproti tujcem, ki se vedo na naših tleh, kakor da mi nismo kulturni ljudje.

(**Peticija beneških Slovencev.**) Beneški Slovenci — tako poroča »Politik« — obrnili so se pred

nekaterimi dnevi s slovensko prošnjo do kraljčine prestolonaslednice italijanske (hčere črnogorskega kneza), v kateri jo prosijo, naj bo njihova zagovornica in zaščitnica pri italijanski vladi, ki jih zatira v moralnem in gospodarskem oziru in iz cerkve, kakor iz šole preganja domači slovenski jezik. Mi želimo bratom rojakom v borbi za njihovo pošteno pravo obilo vspeha!

(Novice iz Italije.) — [Duhovnike zapirajo. — Društva razpuščajo. — Katoliške časnike zatirajo. — Vojaška sodišča. — Ubežniki. — Pisma Leona XIII. o nemirih.] Zadnji torek so zaprli urednika milanskega katoliškega dnevnika »L' Osservatore Cattolico«, duhovnika Davida Albertario. »L' Osservatore Cattolico« (Katoliški Obzornik) je izhajal že 35 let in je bil prvi laški katoliški list. Zvesto je stal vsigdar na katoliškem stališču ter odločno branil sv. vero, krščanske nravi in katoliško cerkev proti masonom, liberalcem in katoliškim liberalcem. O zadnjih nemirih so ga zaplenili in takoj potem zatrli. Urednik Albertario je zapustil Milan ter se vrnil v domači kraj Filighera. Kar se prikažejo v kraj, baje po povelju generala Bave, karabinierji (laški žandarji), ga zgrabijo, odtirajo v Milan in vržejo v ječo. Katoličani so zelo užaljeni. — Blizu Milana so zaprli še drugega duhovnika, a so ga že izpustili. Vsi kapucini, kar so jih bili zaprli, so bili oproščeni. Izkazala se je njih popolna nedolžnost. Liberalni laški časniki so bili napisali zoper nje polno grdobij. Tudi pri Genui so bili zaprli duhovnika Medina, češ da je zabavljaj zoper vojake. Tudi ta je bil oproščen kot nedolžen. — Poleg socijalistiških društev zatira vlada tudi katoliška. V Milanu je zatrla veliko katoliško zvezo. Prav sedaj je prišlo poročilo, da je razpustila tudi v Bologni katoliško društvo za bolonjsko škofijo. V Ferrari, Modeni, Riminih in drugod je zatrla vlada vsa katoliška mladeniška društva, vsa vzajemno-podporna društva katoliških delavcev. Zatrla je mnogo drugih katoliških družb, zaplenila vse papirje in spise. — Vlada še vedno zatira tudi katoliške časnike. Zadnje dni je zopet zatrla štiri. Več jih je prenehalo izhajati, ker so razmere tako žalostne in svobodna beseda udušena. — V Milanu sedaj delujejo dan za dnevom vojaška sodišča. Na zatožni klopi sedi največ mladih fantov od 14 do 22 leta. Zapora dobivajo nekateri po več let, po 8, 6, 4, drugi po nekaj mesecev ali dni. — V Švico je pobegnilo iz Milana mnogo laških delavcev. Socijalisti so oskrbeli poseben vlak, da bodo prepeljali delavce iz ticinskega kantona, kjer ni dela, bolj v središče. — Laški listi še vedno napadajo kardinala milanskega Ferrarija in ščujejo, prav kakor v »Rodoljubu« dolenski modrak, zoper klerikalce in klerikalizem. Sv. oče Leon XIII. je te dni poslal kardinalu nadškofu milanskemu pismo, ki v njem bridko toži o slepoti nekaterih ljudi. Če se je toliko časa sejalo strupeno seme liberalizma po Italiji, v največjo kvar idej in nravi in vere, kako je mogoče, da ne bi ta setev rodila naposled sadu? Dejstva imajo neizprosno logiko. Čudimo se le, pravi Leon, da se drznejo sedaj kriviti in dolžiti cerkev, ki vendar nikdar ni izpodbujala k uporom. Z gnjevom pa se mora napolniti vsako srce krščansko, da sedaj masonska zveza napada in blati tako podlo celo maziljenca Gospodovega, kardinala nadškofa. »Prepričani smo, pravi dalje sv. oče v pismu, da se sovražni napadi ne obračajo zoper Vašo osebo, ki je vselej o vsaki priliki bila plemenit zgled pastirske ljubezni, ampak da se vsa jeza obrača zoper princip, ki ga Vi zastopate, ker po vzorih sv. Ambroža in Karla gojite v svojih vernikih prelepo jedinstvo s sveto stolico. Sicer pa ne moremo umeti, kakšno korist morejo imeti taki napadi zoper škofovsko avtoriteto, ko se vendar maje sploh vsa družabna oblast in avtoriteta!»

Poletni voznji red, veljaven od 1. junija do 1. oktobra 1898, dobiva se zastoj v deželni lekarni M Leustek na Resljevi cesti poleg mesarskega mosta, v špecerijski prodajalnici »Pri zlatorogu« tvrdke Kavčić & Lilleg v Prešernovih ulicah nasproti č. oo. frančiškanom, in v konfekcijski prodajalnici Gričar & Mejač v isti ulici.

Društva.

(Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani) so od 1. do 25. majnika poslali: Slavno hranilno in posojilno društvo v Celovcu po č. g.

Podgorcu 50 gld. — Slavna posojilnica v Pišciah po g. J. Vršču 5 gld. — Moška podružnica v Celju 70 gld., in sicer 21 gld. 50 kr. udnine za leto 1897, 48 gld. 50 kr. je pa donesek celjskega »Sokola« kot prva polovica pokroviteljnine. — Moška podružnica v Ormožu 22 gld., vmes je 4 gld. 47 kr. kot donesek Mohorjanov, nabran od č. gosp. mestnega župnika V. Venediga. — Senklavško-frančiškanska ženska podružnica v Ljubljani čisti dohodek od veselice v »Nar. Domu« 401 gld. 27½ kr. in po gospej dr. Gregoričevi posebej znesek 63 gld. — Po č. gospodu Juriju Žmavcu, župniku v Remsniku, 5 gld.; darovali so gospodje: Zavadič, J. Smole, J. Žmave, J. Bizjak, L. Bizjak, M. Stole in Al. Gugl po 50 kr. in drugi 1 gld. 50 kr. — Iz nabiralnika v gostilni »pri Lipi« v Trebnjem 3 gld. — G. Marica Novak na Trojanah 50 kr.; darovali so po kroni gospodje: Fr. Konšek, Tom. Petrovec, N. Rus, Jos. Cukjati, Jos. Novak, Minka Koželj in Marica Novak mesto venca na krsto c. kr. kadeta Avgusta Zaplotnika. — Podružnica Ziljska dolina Vrata po č. g. župniku M. Krejčiju 48 gld. 20 kr. — Gg. Iv. Kranjc, V. Ježevnik, M. Hleb in Iv. Kačič v Šostanju 4 gld. — Gdč. Franjica Šmidova na Gašterju pri Kranju iz nabiralnika 10 gld., vmes je svota 1 gld. 63 kr., nabrana na Veliko noč v Medvodah v mali družbi iz Kranja. — Trnovski Mohorjani v Ljubljani po č. g. kapelanu Fr. Ferjančiču 6 gld. — Za »dva goloba« iz Ceranjeve 50 kr. — Gospa Marija Skrinjar v Trstu zbirko 2 gld. 50 kr. — Gospa Matilda Sebenikar na Raketu iz nabiralnika 10 gld. — G. T. Eržen na Vrhnikih 10 gld. — Slavno obrtno podporo društvo v Ljubljani 10 gld. — Gospod Ivan Jebačin, trgovec v Ljubljani, od prodanega prvega vagona »kave družbe sv. Cirila in Metoda« 100 gld. — G. Štefan Podpac z Jesenic in gospa Josip. Podpac, rojena Zoretova v Kamniku, 10 gld. mesto drugih naznanil, da sta bila dne 23. maja v Ljubljani poročena. — Čast in hvala vsem rodoljubkinjam in rodoljubom, podpirajočim plemenite svrhe naše družbe.

Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Telefonična in brzojavna poročila.

Dunaj, 2. junija. V državnem zboru se danes nadaljuje razprava o predlogih glede jezikovnega vprašanja. Dosedaj sta govorila posl. Glöckner in dr. Menger. Razprava ne vzbuja nobenega zanimanja.

Dunaj, 2. junija. Posl. Vuković in tovariši so vprašali vlado, ali so z Ogersko že dognani razgovori glede carine na žito in ali bi ne kazalo zaradi skrajno žalostnih razmer Dalmacije te carine oprostiti.

Dunaj, 2. junija. Finančni minister je danes izročil več predlog državnih zbornici glede odprave vseh eraričnih mitnic, glede znižanja pristojbin pri podedovanju imetja za 1—4 odstot. — Desnica bo predlagala, da se ti vladni predlogi izročé proračunskemu odseku. Jednako hočejo socijalisti predlagati, da se takoj obravnava o odpravi časniškega koleka.

Dunaj, 2. junija. Od govornikov oglašanih pri jezikovni razpravi se nobeden ne odpove besedi, torej se bo razprava zelo zavlekla.

Dunaj, 2. junija. Zaradi taktike imajo v mladočeskem klubu nekaj nasprotja. Klub se je sešel, da zadevo poravna.

Dunaj, 2. junija. Včeraj popoldne okoli 5. ure bila je tu grozna nevihta. Dunajščica je hipoma narasla. Promet je bil na več mestih ustavljen. Strela je večkrat udarila, toda brez posebne škode.

Levov, 2. junija. »Slovo polskie« poroča, da v vladnih krogih vlada mnenje, državni zbor že koncem tega tedna razpustiti ter državne posle voditi potom uradnih odlokov, ako zbornica pokaže, da je vsako upanje na kako resno delo brez vspeha.

Lino, 2. junija. Na shodu soc. demokratov so sklenili do prihodnjega zborovanja sestaviti načrt programa za občinsko upravo. Povod temu so zmage soc. demokratov v nekaterih občinah.

Budimpešta, 2. junija. Pod razvalinami podrte stavbe so našli 65 delavcev. Jeden je ubit, 5 težko in 34 lahko ranjenih.

Belgrad, 2. junija. Senzacija vzbuja novica, da je sodnik belgrajskega najvišjega sodišča Ugričić ponarejal menjice ter zbežal, ko se je stvar razznanila, a so ga že vjeli.

Pariz, 2. junija. Včeraj se je ob mnogobrojni udeležbi otvorila zbornica. Izvolilo se je začasno predsedstvo.

Rim, 2. junija. Kralj Umberto je vsprejel včeraj Rudinija v avdijenci in odobril naslednjo ministersko listo: predsedstvo, notranje zadeve in začasno tudi poljedelstvo prevzame Rudini, zunanje zadeve posl. Capelli, pravosodje poslanec Bonacci, finance Branca, zaklad Luzzatti, vojno San Marzano, mornarico senator viceadmiral Canevaro, nauk senator Cremona, javna dela poslanec de Rivera, poštne zadeve pa poslanec Trola. Novi možje razven Canevara so že včeraj položili prisego v kraljeve roke.

Vojska mej Španijo in Ameriko.

Zadnji dan minulega meseca ob 2. uri popoldne ali po naše ob 8. uri zvečer je konečno vendarle počil prvi strel iz topov v Santiago de Cuba. Vnel se je boj mej ameriškim brodovjem admiral Schleya in pa španjskimi silami v tem zalivu. Konečni vspeh bitke je bil ta, da so se morali umakniti Amerikanci s precej znatnimi poškodbami. Oficijelno se iz Madrida o tej bitki nastopno poroča: Ameriško brodovje pod poveljstvom admiral Schleya, broječe več oklopnih in nekaj križark, je napadlo utrdbe pri vhodu v zaliv Santiago de Cuba. Španjska križarka »Cristobal Colon«, na kateri vihra zastava admiral Cervera, je zaprla vhod v zaliv, pognala s pomočjo obrežnih baterij sovražnika nazaj in mu provzročila precejšno škodo.

Nekoliko drugače poročajo o tem bombardovanju ameriški listi, ki trdijo, kakor po navadi, da je ameriško brodovje provzročilo nasprotniku precejšnjo škodo, ki pa še ni znana.

Nekaterim politikom ne more v glavo, zakaj dohaja ta vest iz Havane preko predgorja Haitien v Evropo, ko je vendar Santiago de Cuba po kabelju direktno zvezan z Evropo. Vsled tega tej vesti niso pripisovali nobene važnosti, dokler se tudi iz Madrida ni oficijelno potrdila. Seveda so tudi še sedaj neznane podrobnosti o zadnjem dogodku, kajti niti madridskim, še veliko manj pa newjorskim poročevalcem ne moremo vsega verjeti.

Pokazalo pa se je v bitki pri Santiago nekaj drugega. Amerikanci so vedno trdili, da se nahaja admiral Cervera še v tem zalivu, in tudi sedaj poročajo, da se je admiral Schley bil z njegovim brodovjem. Španjci o tem trdovratno molče, ali pa pošljejo sem ter tje kako zelo zvito poročilo. Sedaj pa se je pokazalo, da Amerikanci niso prišli v dotiko niti s Cervero niti z njegovim brodovjem, marveč le z ladijo »Cristobal Colon«, ki je imela Cerverovo, oziroma španjsko zastavo, in pa z obrežnimi baterijami. Mogoče je sicer, da je bil Cervera skrit z ostalimi ladjami v notranjem zalivu, toda še bolj verjetno pa je, da se je nahajal že tako daleč od Santiaga, da ni čul gromenja topov. Španjsko oficijelno poročilo govori namreč samo o ladiji, na katero je Cervera razobesil svojo zastavo. To se je pa pač lahko zgodilo pet ali še več dnij pred omenjeno bitko.

O ameriški pehotni armadi poroča »Standard« zelo nepovoljne vesti. Pripoveduje namreč, da si je predsednik Mac Kinley minulo soboto ogledal 2. voj ameriške armade v Fallchurchu v Viržiniji, ki sestoji iz 13.000 prostovoljcev. Velika večina teh »bojaželnih« mož je brez orožja, brez vojaške oprave so pa kar celi polki. Predsednik se je zelo nepovoljno izrazil napram vojnemu tajniku Algeru in generalu Milesu ter grajal, da se tako slabo pripravlja za vojsko. Ob jednom došla mu je vest, da niso prostovoljci v Tampi in Camp Tomasu v nič boljšem položaju. Res izvrstna armada! »Standard« vsled tega meni, da general Miles niti 20.000 mož ne more odposlati na bojišče.

Newjork, 2. junija. Dopisnik časnika »Wordl«, ki je pri ameriškem brodovju, pripoveduje, da so v nedeljo o polunoči tri španjske ladije ostavile pristan Santiago ter poskušale utopiti 2 ameriški vojni ladiji. Amerikanci so to nakano pravočasno opazili ter so jih s par streli prisilili, da so se umaknile nazaj v zaliv. Španjci niso streljali.

New-York, 2. junija. Admiral Schley je preiskal španjske vojne naprave v zalivu Santiago ter našel, da so utrdbe veliko močnejše in bolj zavarovane z baterijami in da so torpede pod morjem pred vhodom mnogo številnejše, nego si je on domneval. Opazil je tudi nekaj ladij, ki so stražile ozek vhod.

London, 2. junija. Brzojavka iz Port-au-Prince potrjuje, da se je bil v torek boj pri Santiago. Bitka se je pričela ob 2. uri popoldne. Ameriško brodovje, obstoječe iz 14 ladij, mej njimi tudi Sampsonova vojna ladija „Newjork“, in več torpedovk, pričelo je z vso silo bombardovati na utrdbe, mej katerimi so največ trpele Castillo Moro, Masacapa in Punta Ganada. Proti tri četrt 4. uro je jelo bombardovanje pojemati in je proti večeru popolno utihnilo. — Izguba na španjski strani je neznana.

Umrli so:

29. maja. Marjeta Lončar, kuharica, 50 let, Florijanske ulice 31, vsled raka.

31. maja. Henrieta Brilli, uradnika hči, 3 mesece, Studentovske ulice 13, oslabljenje. — Viljem Vilfan, krojača sin, 8 dni, Ulice na Grad 8, oslabljenje. — Andrej Birtič, tesar, 78 let, Hradeckega vas 3, kap. — Emerih Dežman, hišnega oskrbnika sin, 10 let, je vtonil v bajerju v Rakovniku. — Ivan Kosler, graščak, 79 let, Karlovska cesta 26, ostarelost.

1. junija. Franc Grebenc, c. kr. poštni asistent, 26 let, Dunajska cesta 23, jetika. — Franja Kopitar, šivilja, 57 let, Karlovska cesta 7, vsled raka. — Terezija Pexa, šivilja, 16 let, Hrenove ulice 16, jetika.

V bolnišnici:

28. maja. Franc Zavašnik, mizarški pomočnik, 39 let, jetika.

Tržne cene v Ljubljani

dné 1. junija.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, m. st.	14	Špeh povojen, kgr.	72
Rež,	9	Surovo maslo,	80
Ječmen,	8	Jajce, jedno	2
Oves,	8	Mleko, liter	10
Ajda,	10	Goveje meso, kgr.	64
Proso,	7	Telečje	62
Koruza,	7	Svinjsko	70
Krompir,	4	Koštrunovo	40
Leča, hktl.	13	Piščanec	50
Grah,	12	Golob	17
Fižol,	12	Seno, 100 kgr.	78
Maslo, kgr.	90	Slama, 100	60
Mast,	77	Drva trda, 4 kub.m.	20
Špeh svež,	68	„ mehka, 4 „	20

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306-2 m.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetevi	Nebe	Padavina v 24. urah v mm.
1	9. zvečer	732.8	16.2	sl. sever	del. jasno	
2	7. zjutraj	735.8	13.0	brevz.	jasno	0.0
2.	2. popol.	735.2	20.4	sr. jug.	del. jasno	

Srednja večerajšnja temperatura 16.3° za 0.2° nad normalom.

DOM IN SVET

Vsebina 11. zvezka 1898:

Junij Palmotič. (Spisal Božidar Flegerič.) — V kapelici. (Zložil Fr. Ks. Meško.) — Družina socialistova. (Spisal Ivo Trošt. — Dalje.) — Iz našega kota. (Povest. — Napisal Podgoričan. — Dalje.) — Bratska ljubezen. (Zložil Ant. Medved.) — Prstan. (Spisal I. Marin.) — Pri ulnjaku. I., II., III., IV., V., VI. (Zložil F. S. Finžgar.) — Fra Angelico. (Spisal prof. dr. Anton Medved. — Dalje.) — Nekaj domačih nazorov o vremenu. (Spisal prof. dr. Simon Šubic.) — Književnost: a) slovenska, b) hrvaška. — Na platnicah: Listnica uredništva. — Slike: Junij Palmotič. — Dobro glave. — Florencija. — Hodnik v samostanu sv. Marka. — Zadnja večerja. (Slikal Fra Angelico.)

Prodá se

lepo malo posestvo

na Gorenjskem blizu postaje Podnart.

Natančna pojasnila o tej prodaji poizvedeti so pri Vinko Hudoverniku v Radovljici. 389 3-1

Teodor Slabanja,

srebrar v Gorici, ulica Morelli 12,

priporoča prečastiti duhovščini in cerkvenim predstojnikom svojo delavnico za izdelovanje

cerkvene posode in orodja.

Staro blago popravi, pozlati in posrebrji v ognju po najnižji ceni.

Da si morejo tudi bolj revne cerkve naročiti cerkvenega kovinskega blaga, olajšuje jim to s tem, da jim je pripravljen napravljati blago, katero se izplačuje na obroke. Prečast. p. n. naročevalec si obroke sam lahko določi. 386 62-1

Pošilja vsako blago poštne prosto.

Prepričajte se, da so moja

kolesa

in njih posamezni deli najboljša in tudi najcenejša. 273 10-8

Glavni katalog brezplačno in franko.

M. V. RUNDBAKIN

na Dunaji, II., Gr. Pfarrgasse 25.

Avstrijska največja trgovina s kolesi.

Za spomlad in stavbeno dobo!

Vse kar treba pri kmetijstvu, popravljanju in zidanju hiš.

Orala, brane, lopate, motike, krampe, vile, vsakovrstne žage in pile, lonci (železoliti in ploščevinasti), nagrobni križi, različna mizarška, tesarška, kovaška, ključarska in usnjarska orodja.

Štedilniki, pečl, kovano in valano železo, vsakovrstno kuhinjsko orodje, kovanja za okna, vrata in cele hiše. Železniške šine za oboke, cement, štorje za stropce.

Zaradi opustitve trgovine

oblastno dovoljena

popolna razprodaja

vsakovrstne železnine po tovarniških cenah.

Najlepša prilika g. trgovcem in sl. konsumnim društvom si vsakovrstno železnino najceneje naročiti. 293 36

And. Druškovič

Mestni trg št. 9./10.

Dratence in drat, vsakovrstne tehtnice, ploščevina vsakovrstna, kakor: mesingasta, pokfana, bakrena, cinkasta in pocinkana, bela in črna. Trombe za vodo in gnojnice. Svetilke in kovanja za kočlje. Vsakovrstne ključalnice, mesingaste kljuke, pante in zapahe. Ledene omare in pipe za pivo. Kroglice in keglje za kegljanje itd. itd. itd.

Zavod

za 320 26-3

umetno slikarstvo na steklu.

B. ŠKARDA

Sedemkrat odlikovan s prvimi nagradami.

Specijalni zavod

za slikanje na cerkvena okna v vsakem slogu in izdelavi.

v BRNU.

Ceniki, troškovniki, načrti, škeice in vsakoršen strokovni nasvet brezplačno.

Povodom intronizacije novega vladike ljubljanskega natisnila je Katoliška Tiskarna na karton v barvotisku

Zakristijske tablice:

Pro antistite nostro Antonio Bonaventura.

Dobivajo se v Katoliški tiskarni in Katoliški bukvarni v Ljubljani komad po 20 kr., s poštino 23 kr.

Dunajska borza.

Dné 2. junija.

Skupni državni dolg v notah	101	gld.	80	kr.
Skupni državni dolg v srebru	101	"	75	"
Avstrijska zlata renta 4%	121	"	30	"
Avstrijska kronska renta 4%, 200 kron	101	"	25	"
Ogerska zlata renta 4%	120	"	15	"
Ogerska kronska renta 4%, 200 kron	99	"	15	"
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	912	"	—	"
Kreditne delnice, 160 gld.	358	"	30	"
London vista	120	"	35	"
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	58	"	87 1/2	"
20 mark	11	"	77	"
20 frankov (napoleonor)	9	"	53 1/2	"
Italijanski bankovci	44	"	40	"
C. kr. cekini	5	"	65	"

Dné 1. junija.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	163	gld.	25	kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	160	"	—	"
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	193	"	25	"
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99	"	25	"
Tisine srečke 4%, 100 gld.	138	"	75	"
Dunavske vravnave srečke 5%	129	"	—	"
Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878	110	"	—	"
Posojilo goriskega mesta	112	"	50	"
4% kranjsko deželno posojilo	99	"	—	"
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	98	"	70	"
Prioritetne obveznice državne železnice	221	"	—	"
„ južne železnice 3%	180	"	—	"
„ južne železnice 5%	127	"	—	"
„ dolenskih železnice 4%	99	"	50	"

Kreditne srečke, 100 gld.	200	gld.	25	kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	171	"	—	"
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	20	"	30	"
Rudolfove srečke, 10 gld.	27	"	—	"
Salmove srečke, 40 gld.	85	"	—	"
St. Genois srečke, 40 gld.	79	"	50	"
Waldsteinove srečke, 20 gld.	60	"	—	"
Ljubljanske srečke	22	"	—	"
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	156	"	—	"
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gld. st. v.	3515	"	—	"
Akcije tržškega Lloydja, 500 gld.	433	"	—	"
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	78	"	—	"
Splošna avstrijska stavbinska družba	114	"	—	"
Montanska družba avstr. plan.	163	"	70	"
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	181	"	—	"
Papirnih rubljev 100	127	"	75	"

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanje za zgube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“

I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za doseg kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.